

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD. a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci navrhovateľa **Ing. J. B.**, bytom v S., B. č. X, proti odporkyni **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o výšku starobného dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 22. mája 2008, č. k. 12Sd/29/2008–25, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 22. mája 2008, č. k. 12Sd/29/2008–25 **m e n í** tak, že rozhodnutie odporkyne z 9. novembra 2007 číslo X. **zrušuje** a vec vracia odporkyni na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Účastníkom náhradu trov konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 22. mája 2008, č. k. 12Sd/29/2008–25, potvrdil rozhodnutie odporkyne z 9. novembra 2007 číslo X., ktorým podľa § 293k zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z. z. (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zvýšila navrhovateľovi starobný dôchodok a zároveň prepočítala výšku jeho starobného dôchodku od 22. februára 2004 z dôvodu, že navrhovateľ dodatočne preukázal dobu dôchodkového poistenia za obdobie rokov 1959 – 1962. Krajský súd dospel

k záveru, že rozhodnutie odporkyne je dostatočne doložené vykonaným dokazovaním a je vecne správne.

Proti rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie navrhovateľ. Podľa jeho názoru sa krajský súd vôbec nezaoberal jeho námietkami týkajúcimi sa vysvetlenia spôsobu výpočtu zvýšenia starobného dôchodku od 22. februára 2004, lebo dôchodok, ktorý poberal do 21. februára 2004 bol zvýšený od 22. februára 2004 o 4%. Tiež poukázal na skutočnosť, že dopĺňujúce vyjadrenie odporkyne z 29. februára 2008 nezodpovedá obsahu rozhodnutia. Žiadal preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a aby mu bol rozdiel vo výške sumy starobného dôchodku doplatený.

Odporkyňa žiadala rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 250s v spojení s § 246c Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Podmienky vzniku nároku ako aj zvyšovania starobného dôchodku upravuje zákon o sociálnom poistení.

Podľa § 293k ods.1 až 6 zákona o sociálnom poistení ak suma starobného dôchodku, určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 bola obmedzená najvyššou výmerou, starobný dôchodok sa uvoľní odo dňa splátky splatnej po 31. júli 2006 v sume, v akej by sa vyplácal k tomuto dňu bez tohto obmedzenia. Suma starobného dôchodku, ktorá bola vypočítaná z upraveného priemerného mesačného zárobku 4 067 Sk, sa novo určí podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 z priemerného mesačného zárobku určeného podľa odsekov 3 a 4 bez obmedzení podľa odseku 1, a to aj za obdobie dôchodkového poistenia získané v období od 1. januára 2004 do 31. júla 2006 po vzniku nároku na starobný dôchodok.

Priemerný mesačný zárobok na účely určenia sumy starobného dôchodku je priemerný mesačný zárobok, z ktorého bola vypočítaná suma starobného dôchodku, neobmedzený podľa predpisu účinného do 31. decembra 2003.

Priemerný mesačný zárobok v sume do 2 500 Sk sa započítava v plnej výške, zo sumy nad 2 500 Sk do 6 000 Sk sa započítava jedna tretina a zo sumy nad 6 000 Sk sa započítava jedna desatina. Takto upravený priemerný mesačný zárobok sa zaokrúhľuje na celé slovenské koruny nahor.

O sume starobného dôchodku podľa odsekov 1 až 4 Sociálna poisťovňa rozhodne najneskôr do 31. decembra 2007. Starobný dôchodok podľa prvej vety sa vypláca najskôr odo dňa splátky splatnej po 31. júli 2006, ak táto suma je vyššia ako suma starobného dôchodku vyplácaná k tomuto dňu.

Sociálna poisťovňa rozhodne o nároku na starobný dôchodok, ktorý vznikol do 31. decembra 2003 a nárok na jeho výplatu vznikne po 31. júli 2006, v sume podľa odsekov 1 až 4 odo dňa vzniku nároku na jeho výplatu.

Zo spisov vyplýva, že rozhodnutím odporkyne z 11. februára 1999 bol navrhovateľovi priznaný starobný dôchodok vo výške 6718 Sk mesačne ako pracovníkovi I.AA kategórie vo výmere 94% (z toho 88 % do vzniku nároku na dôchodok a 6% po tomto dni) z priemerného mesačného zárobku 15 111 Sk mesačne, upravenému podľa § 12 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) na sumu 4 067 Sk mesačne s účinnosťou od 1. januára 1999.

Po preukázaní ďalšej doby zamestnania v období rokov 1959 až 1962 bol starobný dôchodok navrhovateľa znova vypočítaný a jeho základná výmera do dňa vzniku nároku na starobný dôchodok sa zvýšila na 92%. K tejto základnej výmere patrilo navrhovateľovi aj naďalej zvýšenie za ďalšiu dobu zamestnania po vzniku nároku na dôchodok vo výške 6%. Navrhovateľovi bola nová výška dôchodku určená s účinnosťou od 22. februára 2004, teda 3 roky spätne odo dňa podania žiadosti z 22. februára 2007, doloženej dokladmi o dobe poistenia v období rokov 1959 až 1962.

Z rozhodnutia odporkyne, ktoré je predmetom preskúmania však nemožno zistiť, prečo znova prepočítaná výška dôchodku navrhovateľa nezohľadnila dodatočne doloženú dobu zamestnania v rokoch 1956 až 1962. Tvrdenie odporkyne, že pri výpočte dôchodku uvedenú dobu zohľadnila nezodpovedá skutočnosti. Odporkyňa nevykonala prepočet dôchodku po dodatočnom zhodnotení doby zamestnania navrhovateľa (doby štúdia na

vysokej škole) za čas od 22. februára 2004 do 1. augusta 2006 a ani nový prepočet dôchodku od uvedeného dňa. Jej povinnosťou bolo za obdobie od 22. februára 2004 do 1. augusta 2006 znova vypočítať dôchodok navrhovateľa ako 92 % (pred vznikom nároku) a 6 % (po vzniku nároku) z priemerného mesačného zárobku navrhovateľa 4067 Sk obmedzeného podľa § 12 ods. 6 zákona o sociálnom zabezpečení a k takto vykonanému výpočtu pripočítať zvýšenia dôchodku podľa jednotlivých zákonov, lebo dodatočným preukázaním doby zamestnania (poistenia) sa zmenila výška nároku na dávku od jeho vzniku (od splnenia podmienok), aj keď sa v trojročnej lehote nárok na jednotlivú dávku premlčal. Nový prepočet výšky dôchodku musela odporkyňa vykonať aj vtedy, ak by bol nárok na výplatu dávky obmedzený hornou hranicou dôchodku, ktorú nebolo možné prekročiť.

Od 1. augusta 2006 bolo povinnosťou odporkyne znova prepočítať výšku dôchodku navrhovateľa s poukazom na § 293k zákona o sociálnom poistení z priemerného mesačného zárobku vypočítaného znova (zrejme sumou 4645 Sk) a znova rozhodnúť o výške jeho dôchodku, ku ktorému patria aj všetky zvýšenia od roku 1999.

Rozhodnutím z 9. novembra 2007 číslo X. odporkyňa uvedeným spôsobom nepostupovala. Výška dôchodku 12 144 Sk mesačne s účinnosťou od 22. februára 2004 nezodpovedá výške dôchodku, ktorá navrhovateľovi patrí ako 92% priemerného mesačného zárobku za dobu zamestnania pred vznikom nároku na dôchodok a 6 % za dobu zamestnania po vzniku nároku na dôchodok. Základom pre zvyšovanie dôchodku do 18. augusta 2006 je dôchodok, určený nesprávnou sumou, preto aj celková výška dôchodku navrhovateľa za čas od 22. februára 2004 do 18. augusta 2006 bola určená nesprávne a rovnako nesprávne bola zistená aj výška dôchodku po tomto dni a zvýšenia, ktoré k nej patria. Dôchodok vo výške 14 303 Sk s účinnosťou od 18. augusta 2006 vrátane zvýšení podľa zákona o sociálnom poistení, i dôchodok vo výške 15 197 s účinnosťou od 1. júla 2007 Sk vrátane zvýšení podľa zákona o sociálnom poistení, nebol vypočítaný správne, lebo vo výpočtoch nebola zohľadnená dodatočne preukázaná doba zamestnania a postup odporkyne nezodpovedal zákonu.

Výška priemerného mesačného zárobku navrhovateľa, z ktorého sa vypočítal jeho starobný dôchodok s účinnosťou od 22. februára 2004 mala zrejme byť 4 067 Sk po započítaní dodatočne preukázanej doby zamestnania v rokoch 1959 až 1962. K výške dôchodku, vypočítanému ako 92% a 6% z uvedeného priemerného mesačného zárobku, mali

byť následne do 1. augusta 2006 priznané zvýšenia dôchodku podľa jednotlivých zákonov o zvyšovaní a úprave dôchodkov (úprava a zvýšenie podľa zákona č. 132/1998 Z.z., zvýšenie podľa zákona č. 107/1999 Z. z., zvýšenie podľa zákona č. 233/2000Z.z., zvýšenie podľa zákona č. 385/2001 Z.z., zvýšenie podľa zákona č. 385/2001 Z.z., zvýšenie podľa zákona č. 306/2002 Z.z. aj zvýšenia podľa zákona č. 461/2003 Z.z.).

Po zistení novej výšky priemerného mesačného zárobku 4 645 Sk (pôvodne bol starobný dôchodok navrhovateľa vypočítaný zo sumy 4 067 Sk) po započítaní doby zamestnania v čase od roku 1959 do roku 1962 a obmedzeného podľa § 12 ods. 6 zákona o sociálnom zabezpečení mal byť starobný dôchodok za čas od 1. augusta 2006 vypočítaný ako 92% +6% uvedeného priemerného mesačného zárobku odznova a aj k jeho novej výške mali byť priznané všetky zvýšenia (úprava a zvýšenie podľa zákona č. 132/1998 Z.z., zvýšenie podľa zákona č. 107/1999 Z. z., zvýšenie podľa zákona č. 233/2000Z.z., zvýšenie podľa zákona č. 385/2001 Z.z., zvýšenie podľa zákona č. 385/2001 Z.z., zvýšenie podľa zákona č. 306/2002 Z.z. aj zvýšenia podľa zákona č. 461/2003 Z.z.).

Tvrdenie odporkyne, obsiahnuté v odôvodnení rozhodnutia z 9. novembra 2007, že : “Po dodatočnom zhodnotení novo preukázanej doby zamestnania sme od 22. februára 2004 Váš starobný dôchodok zvýšili. Suma Vášho prepočítaného starobného dôchodku sa zvýšila od 22. februára 2004 na sumu 12 144 Sk mesačne.“ Nemá podklad vo vykonanom dokazovaní a odporkyňa neuviedla, akým spôsobom vypočítala odporkyňa sumu, o ktorú bol starobný dôchodok navrhovateľa zvýšený.

Z rozhodnutia odporkyne a napokon ani z administratívneho spisu nemožno zistiť, či odporkyňa pri výpočte zvýšenia starobného dôchodku navrhovateľa od 22. februára 2004 postupovala dôsledne podľa ustanovení zákona o sociálnom poistení, a to predovšetkým z toho dôvodu, že neuviedla, akým spôsobom dospela k sume 12 144 Sk starobného dôchodku navrhovateľa k tomuto dátumu.

Jej odôvodnenie výšky dávky je nedostatočné, lebo z rozhodnutia nemožno zistiť, aké skutkové okolnosti boli podkladom pre rozhodnutie a akým spôsobom odporkyňa vec právne posúdila. Nepostačuje ani doplňujúce vyjadrenie odporkyne z 29. februára 2008, ktorého plné znenie uvádza v odôvodnení rozsudku krajský súd, preto je potrebné, aby

odporkyňa v zmysle zákona o sociálnom poistení znova o výške dôchodku navrhovateľa rozhodla.

Z uvedených dôvodov sa odvolací súd nepovažoval rozhodnutie krajského súdu za vecne správne a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporkyne nie je v súlade so zákonom.

Odvolací súd preto rozsudok krajského súdu v Trenčíne zmenil tak, že napadnuté rozhodnutia odporkyne zrušil a vrátil jej vec na ďalšie konanie a rozhodnutie s tým, že v ďalšom konaní bude správny orgán viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Náhradu trov konanie odvolací súd účastníkom nepriznal, lebo odporkyňa nemala v konaní úspech a navrhovateľ náhradu trov konania neuplatnil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. marca 2009

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová

